

DIGITÁLNÍ A INFORMAČNÍ AGENTURA_

Export z Národní architektury eGovernmentu ČR

Obsah

Státní právnická osoba	3
<i>Státní právnické osoby podle zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a jejich povinnosti</i>	3
<i>Zákonná definice pojmu státní právnická osoba (§ 2 odst. 2 písm. e) ZoISVS)</i>	3
<i>Pro srovnání - definice povinného subjektu podle posledního odstavce čl. II. usnesení vlády ze dne 27. ledna 2020, č. 86 (v účinném znění)</i>	3
<i>Rozdíly mezi vymezením státní právnické osoby a vymezením povinného subjektu podle posledního odstavce čl. II. usnesení vlády č. 86</i>	3
<i>Povinnosti státních právnických osob</i>	5

Státní právnická osoba

Státní právnické osoby podle zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a jejich povinnosti

Pojem byl zařazen do zákona o informačních systémech veřejné správy (dále také „ZoSVS“) zákonem č. 471/2022 Sb., kterým byla založena DIA a provedeny související změny.

Podle čl. VIII ve spojení s čl. XXVII zákona č. 471/2022 Sb. se ustanovení týkající se státních právnických osob použijí od 1. dubna 2025.

Pojem je zakotven jako jedna z kategorií orgánu veřejné správy (§ 1 odst. 1 ZoISVS). Z toho plyne, že **pokud je kdekoliv v ZoISVS zmíněn orgán veřejné správy a není specifikováno jinak, vztahuje se dané ustanovení také na státní právnické osoby.**

Zákonná definice pojmu státní právnická osoba (§ 2 odst. 2 písm. e) ZoISVS)

Státní právnickou osobou je „*státní fond a právnická osoba zřízená nebo založená státem, pokud byla zřízena nebo založena za zvláštním účelem spočívajícím v uspokojování potřeb obecného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, a je financována převážně státem nebo podléhá řídicímu dohledu státu anebo je v jejím správním, řídicím nebo dozorčím orgánu více než polovina členů jmenována státem*“.

Pro srovnání - definice povinného subjektu podle posledního odstavce čl. II. usnesení vlády ze dne 27. ledna 2020, č. 86 (v účinném znění)

Informační povinnost se vztahuje i na výdaje „*organizací nebo právnických osob, k nimž jimi řízený ústřední správní úřad plní funkci zakladatele nebo zřizovatele nebo které spadají do jeho působnosti, a podřízených organizačních složek státu*“.

Rozdíly mezi vymezením státní právnické osoby a vymezením povinného subjektu podle posledního odstavce čl. II. usnesení vlády č. 86

Důvodová zpráva k zákonu č. 471/2022 Sb. konstatuje stručně „*Je zaveden pojem „státní právnická osoba,“ který je souhrnným pojmem pro všechny subjekty, jejichž informační systémy budou podléhat posuzování hlavním architektem eGovernmentu (nově zařazeném do DIA)*“. Přestože je z této části důvodové zprávy zřejmé, že jde o zřejmou snahu legislativně ukotvit ty povinné subjekty, které jsou uvedeny v posledním odstavci čl. II. usnesení vlády č. 86, rozsah pojmu státní právnické osoby se oproti zmíněné části usnesení č. 86 liší, a to takto:

Pokud jde o státní fondy, které jsou mezi státní právnické osoby výslovně zařazeny, tyto jsou jednoznačně vymezenou kategorií právnických osob, každý státní fond je založen přímo zákonem, není tedy sporu o tom, zda konkrétní právnická osoba je státním fondem či nikoliv. Státní fondy jsou povinnými subjekty též podle usnesení č. 86, neboť mají konkrétní státní orgán jakožto zřizovatele (jsou v jeho působnosti), v tomto vymezení tedy

nedochází ke změně.

Pokud jde o část definice „*zřízená nebo založená státem*“, jedná se o obsahově prakticky totožné sousloví, jako „*ústřední správní úřad plní funkci zakladatele nebo zřizovatele*“, ani v tomto vymezení tedy nedochází oproti usnesení č. 86 ke změně.

Pokud jde o část definice „*pokud byla zřízena nebo založena za zvláštním účelem spočívajícím v uspokojování potřeb obecného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu*“, představuje tato vlastnost zúžení oproti rozsahu podle usnesení č. 86, protože pod toto usnesení spadají též osoby, které nebyly zřízeny za takovými účely nebo mají průmyslovou či obchodní povahu. Samotný ZoISVS ani důvodová zpráva tyto pojmy nerozvádějí, nicméně podobné pojmy obsahují jiné předpisy, např. § 4 odst. 1 písm. e) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ), nebo § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů (části týkající se obchodní a průmyslové povahy a části týkající se financování a vlivu státu), jakož i § 2b odst. 1 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím nebo § 3 odst. 1 písm. q) zákona č. 340/2015 Sb., o registru smluv (část týkající se obchodní a průmyslové povahy). Výkladová praxe ke zmíněnému ustanovení ZZVZ uvádí „*K výkladu pojmu "průmyslová" či "obchodní povaha" určité činnosti je možné uvést, že pravděpodobnost průmyslové nebo obchodní povahy činnosti se zvyšuje tehdy, pokud příslušný subjekt provozuje činnost za jinak běžných tržních podmínek, jeho činnost primárně směřuje k dosažení zisku a tento subjekt nese veškerá rizika, která jsou s výkonem jeho činnosti spojená.*“ Oproti definici uvedené v usnesení č. 86 tak již nebudou povinným subjektem státní právnické osoby působící v tržním prostředí, např. společnost THERMAL-F, a.s. (akciová společnost, jejímž jediným akcionářem je Ministerstvo financí a která vlastní a provozuje hotel Thermal v Karlových Varech) nebo společnost Budějovický Budvar, národní podnik, Budweiser Budvar, National Corporation, Budweiser Budvar, Entreprise Nationale (národní podnik spravovaný ministerstvem zemědělství, který provozuje pivovar). V praxi se nicméně nejedná o významný rozdíl, protože ač tyto právnické osoby jsou povinné subjekty podle usnesení č. 86, prakticky nikdy nevytvářejí určené informační systémy, pročez jim v praxi povinnosti podle tohoto usnesení prakticky nevznikají. Naproti tomu právnické osoby nepůsobící v čistě tržním prostředí (např. státní podniky Národní agentura pro komunikační a informační technologie, s. p. /NAKIT/, Státní pokladna Centrum sdílených služeb, s. p. /SP CSS/ nebo Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.), které jsou též povinnými subjekty podle usnesení č. 86, lze s ohledem na předmět a financování jejich činnosti považovat za státní právnické osoby.

Pokud jde o část definice „*je financována převážně státem nebo podléhá řídicímu dohledu státu anebo je v jejím správním, řídicím nebo dozorčím orgánu více než polovina členů jmenována státem*“ lze tuto definici považovat za jinak slovně vyjádřené obsahově totožné jako část „*plní funkci zakladatele nebo zřizovatele nebo které spadají do jeho působnosti*“. Lze tedy konstatovat, že ani v tomto vymezení tedy oproti usnesení č. 86 prakticky nedochází ke změně.

Pro úplnost je nutné dodat, že pokud jde o část definice „*a podřízených organizačních složek státu*“ podle usnesení č. 86, tyto podléhají ZoISVS již nyní, neboť tyto organizační složky státu jsou státními orgány, které jsou jednou z kategorií orgánů veřejné správy (jinou než státní právnické osoby) (§ 1 odst. 1 ZoISVS).

Pro zamezení pochybností je nutno zmínit, že kromě výslovně uvedené kategorie státních fondů **nespadají do definice státní právnické osoby ty právnické osoby, které jsou založeny přímo zákonem**. ZoISVS sám ani důvodová zpráva toto výslovně neuvádí, nicméně tento závěr lze dovodit např. z toho, že státní fondy jakožto právnické osoby zřízené zákonem jsou uvedeny zvlášť, jakož i z toho, že v právním řádu je formulace „*právnická osoba zřízená nebo založená státem*“ zpravidla uváděna vedle formulace „*právnická osoba zřízená zákonem*“ (např. § 11 odst. 1 písm. c) někdejšího zákona o elektronickém podpisu, § 6 odst. 1 zákona o střetu zájmů, § 3b odst. 6, § 3b odst. 7 písm. a) či § 3d liniového zákona, § 5 písm. a) zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce či § 3 odst. 1 písm. c) a d) zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací), tj. je-li užitá formulace právnická osoba zřízená nebo založená státem, není jí zamýšleno pokrýt i právnické osoby zřízené zákonem. Konečně by v takovém případě scházelo nutné zohlednění samosprávy některých právnických osob zřízených zákonem (samosprávné komory, veřejné vysoké školy), které je v ZoISVS provedeno ve vztahu k územním samosprávným celkům.

Povinnosti státních právnických osob

Z výše uvedeného je zřejmé, že rozsah povinných subjektů podle pojmu státní právnická osoba se oproti rozsahu povinných subjektů podle závěrečného odstavce čl. II. usnesení č. 86 téměř neliší. Protože se však na tyto povinné subjekty nově **bude vztahovat celý ZoISVS, vznikne jim díky tomu řada nových povinností.**

Povinnost mít souhlasné stanovisko OHA k záměrům výdajů na ICT

Tato povinnost se oproti usnesení č. 86 obsahově neliší, povinné subjekty ji mají již nyní.

Nové povinnosti

Ze znění ZoISVS účinném pro státní právnické osoby (účinnost výše) se podává, že **ze žádného ustanovení ZoISVS nejsou státní právnické osoby vyňaty. Dopadají proto na ně veškerá ustanovení ZoISVS.** Jedná se zejména o následující:

- povinnosti týkající se sdílení a využívání dat a využívání referenčního rozhraní;
- povinnosti týkající se zkušebního provozu ISVS;
- povinnost mít kolaudační stanovisko OHA a do doby jeho obdržení nezahájit poskytování služby;
- povinnost mít informační koncepci a postupovat v souladu s Informační koncepcí ČR;
- povinnosti týkající se akreditace;
- povinnost využívat centrální místo služeb;
- povinnosti týkající se cloud computingu;
- povinnost ve vztahu k výpisům v ISVS.

From:
<https://archi.gov.cz/> - Architektura eGovernmentu ČR

Permanent link:
https://archi.gov.cz/znalostni_baze:statni_po

Last update: **2023/07/27 14:09**

